

Dette bilag er en del af undervisningsforløbet "Togt med sejlskib" til FGU på emu.dk Udarbejdet af Værftet, Korsør ProduktionsHøjskole (nu FGU Syd- og Vestsjælland: Vordingborg, Slagelse og Næstved kommuner) for Undervisningsministeriet – 2019.

Dansk i Togt med sejlskib

Her finder du eksempler på danskfaglige forløb, der tager afsæt i produktionen af et togt.

Eksemplerne kan understøtte den unges deltagelse i produktionens delprocesser og udvikle almenfaglige kompetencer i danskfaget.

Du finder to former for danskforløb:

- *Værkstedforløb*, der er en direkte del af værkstedets produktion.
- *Afledte forløb*, der tager afsæt i produktionen og peger ind i danskfagligheden.

Værkstedforløb:

Planlægning og klargøring af togt, eksempel 1

Turbeskrivelse og planlægning af togtet.

Eleverne arbejder altid med danskfaget på værkstedet gennem praktiske opgaver som eksempelvis udfyldelse af ordresedler, mailkorrespondance, fagbegreber, kommunikation til eksterne parter, sikkerhedskort, arbejdssedler mv. For nogle elever vil danskundervisning kun omhandle udfærdigelse af generelle opgaver. Opgaverne er situationsbestemte og individuelt orienterede – dvs. det er ikke stillede opgaver, som hele holdet skal løse, men opgaver der udspringer af praksis og som løses i værkstedet af de elever, for hvem det er hensigtsmæssigt.

Inden skibet Whimbrel skal på togt, skal eleverne planlægge togtet. Der skal derfor laves en turbeskrivelse, der bl.a. indeholder flg.:

- Rejsemål
- Årsag til togtet.

- Afrejsedato og -tid.
- Varighed

Derudover skal der laves:

- Pakkeliste
- Indkøbsseddel
- Mandskabsliste

Turbeskrivelse og planlægningslister samles i en særlig togtbog, og der gemmes en kopi til dem, der ikke er med på togt, så man hele tiden har styr på mandskab og tidsplan.

Materialet lægger op til bl.a. at arbejde med:

Knyttet til produktionen:

- Skriftligt arbejde som led i planlægning af togt.

Knyttet til danskfaget:

- Skriftlighed
- Korrektur
- Letlæselig og tydelig skrift.

Afledte forløb:

Logbog og dokumentation af togt, eksempel 2

Opslag og information af turen, mens skibet er på togt.

I eksemplet skal eleverne arbejde med togt på skibet Whimbrel. Dette eksempel er et forløb, hvor dansklæreren inddrages i arbejdet på Værftet ca. 2 timer ugentligt ca. 3 uger før togtets sejlads. Ud over timer på værkstedet er dansklæreren til rådighed online, da der lægges op til, at elever uploader informationer hen ad vejen, som læreren følger med i og kan guide til. Eleverne er med på forskellige danskfaglige niveauer.

Formålet med opgaven er, at eleverne løbende fortæller om togtet, om hvor skibet befinder sig og hvad de laver om bord. Der oprettes en intern facebookgruppe, hvor informationerne og opgaverne om bord deles.

Ud over den interne gruppe får eleverne til opgave at lave en facebookside, hvor deres togt dokumenteres. Læserne kan løbende følge med og bliver dermed inddraget i oplevelsen af togtet. Denne side er åben for alle interesserede, eksempelvis forældre og venner.

På den interne side skal elever dele pakkedokumentation, indkøbsliste, vejrmeldinger eller anden vigtig information samt fælles beskeder.

På den offentlige side skal elever uploade informationer om turen – både før, under og efter. Opgaven er på forhånd givet til elev, som kan få hjælp til at udfærdige opslag i undervisningen på værkstedet.

Forslag til opslag:

- Beskrivelse af planlagt tur. Hvor skal vi hen? Hvad er der særligt for dette/disse sted/steder.
- Korte opslag med informationer om skibet Whimbrel.
- Opdateringer om vejrværslere.
- Historier om processen ved forberedelsen.
- Billedokumentation
- Logbogsopdateringer

I den afledte danskundervisning forinden er der talt om, hvor ofte, hvor meget og hvordan man lægger noget op. Læreren kan undervejs hjemme følge med i opslag og guide den interne facebookgruppe.

Der kan også på forhånd være stillet en opgave om særlig dokumentation på bestemte steder på ruten. Fx kan lærerne på forhånd bede elever om at tage et billede af et særligt fyrtårn og ved ankomst poste opslag om fyrtårnet.

Der kan endvidere arbejdes med dagbog og logbog som genre. Dette uddybes og eksemplificeret ikke her.

Materialet lægger op til bl.a. at arbejde med:

Knyttet til produktionen:

- Skriftligt dokumentation ifm. togt.

Knyttet til danskfaget:

- Dokumentation
- Skriftlig fremstilling.
- Respons og korrektur.

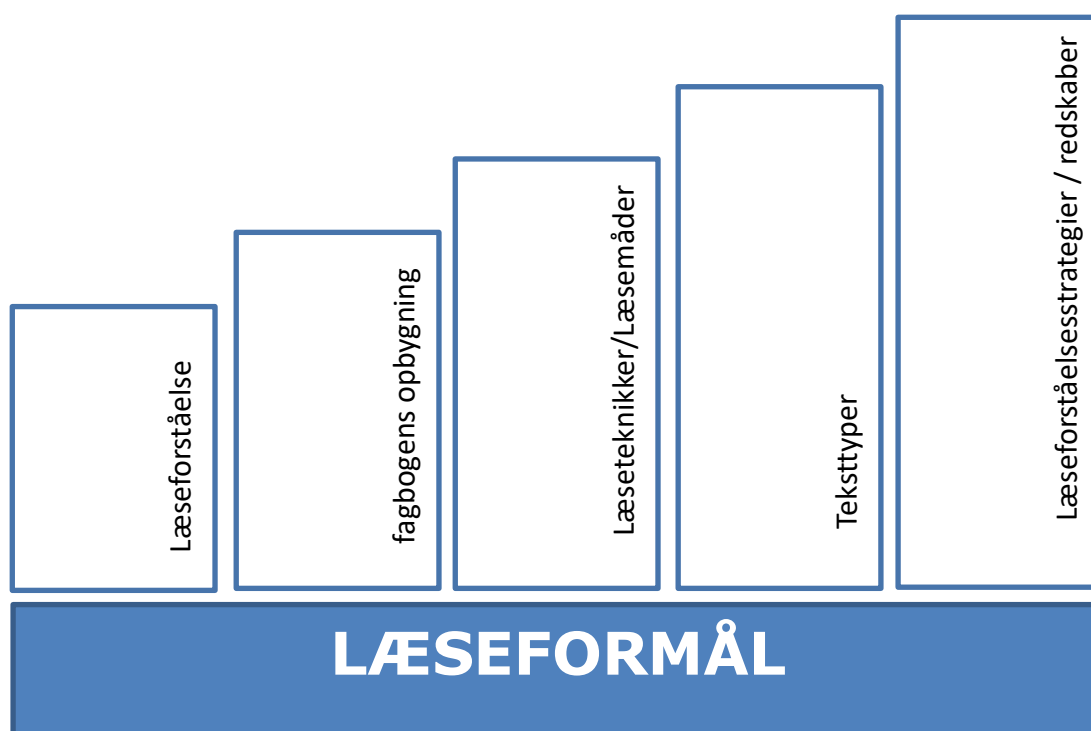
Faglig læsning, eksempel 3

Viden om faglig læsning - om skibet Whimbrel.

Nogle elever modtager undervisning i afledt dansk, hvor der tages afsæt i produktionen men med fokus på danskfaglighed og danskfaglig viden, færdigheder og kompetencer.

Med udgangspunkt i 'Historien om Whimbrel' (Helle Dyrlov, Korsør ProduktionsHøjskole) arbejdes med faglig læsning.

Der planlægges opgaver ud fra den faglige læsetrappe:

Læseformål:

Eleven stilles spørgsmål:

- Hvorfor skal jeg læse denne tekst?
- Hvilke spørgsmål søger jeg svar på i denne tekst?

Læseforståelse:

- Der arbejdes med begrebskendskab.

Opgave: s. 69 -113 i historien om Whimbrel illustrerer renoveringen af Whimbrel fra start til slut. Processen er beskrevet med billeder og tekst.

I afsnittet kan eleverne finde følgende fagbegreber:

Afrigget
Kajen
Skrueakslen
Apteringen
Vuggen
Agterspejl
Dørk
Svøb
Demonteret
Skrog
Bundstokke
Agter
Spanter
Køl
Ballastkølen
Plankekøl
Kølbolte
Trækstok
Spunning
Borelærer
Stævn
Bjørne
Klædningsplanker
Bajonetsav
Epoxy
Isocyanat
Laminering
Mahler
Brik
Fransk skrue
Tømmer
Trekantskonstruktion
Syrefast stål
Kimmingsvæger
Styrbord
Bagbord
Rundsaven
Smig
Planketræk
Opplankning
Ri
Masonitbrikker
Svedkiste
"kaffemøllen"
Purre bolt igennem
Slutplanke
Propper
Fræse

Fribord
Koniske lister
Kalfatre
Værk
Tjærede hampefibre
Skrog
Kiler
Koben
Låsemøtrik
Kobbersøm
Klinkeskiver
Håndnippet
Kuglehammer
Påholdet
Dæksbjælker
Kraveller
Stikbjælker
Cockpit
Dækslag
Bakholdtsrang
'knæ'
Nadderne
Agterlanterne
Randplanke
Doghouse
Fenderliste
Kendingssignalerne
Salon
Bedding

Som øvelse i at arbejde med faglig læsning kan eleverne arbejde med flg.:

- Eleverne kan kategorisere begreberne under følgende kategorier: Materialer, redskaber, ting på skibet, ting på Værftet, arbejdsmetoder?
- Udvælg 3 ord fra hver kategori. Giv kort beskrivelse af hvert begreb og lav en sætning hvor ordet inddrages.
- Ydermere bør teksten opdeles i læsbare bidder ved fx at stille spørgsmål til hvert afsnit.

Fagbogens opbygning:

Gennemgang af fagbogens opbygning: forside, bagside, indholdsfortegnelse, kolofon, overskrifter, faktabokse, ordforklaringer, stikordsregister, illustrationer.

Opgave: Lav en beskrivelse af fagbogens opbygning og hvordan de forskellige elementer bruges. Benyttes der mange billeder, faktabokse, ordforklaringer eller andet? Hvad gør det ved forståelsen af indholdet?

Læseteknikker/læsemåder:

Der arbejdes med forskellige læseteknikker:

- Opslag
- Skimming
- Informationssøgning
- Nærlæsning

Der kan stilles forskellige opgaver til oversigtslæsning, hurtiglæsning efter behov for den enkelt elev.

Eksempel på opgave til nærlæsning:

Nærlæs afsnittet 'fra start til 0' (s.69-113) og noter alle de trætyper, der er brugt ved renovering af Whimbrel. Beskriv, hvad det er brugt til. (info: Afsnittet består af billeder med billedtekst. Kun korte passager er tekstnært.)

Ekstraopgave: Undersøg de forskellige trætypers egenskaber og giv et bud på, hvorfor de valgte trætyper benyttes. Giv eventuelt også et bud på, hvilken trætype der ellers kunne benyttes til opgaven og hvorfor.

Teksttyper:

Der benyttes forskellige teksttyper i Historien om Whimbrel.

Hvilken teksttype finder du på siderne: 6-7 (forord), 14-15 (illustreret tidslinje), øverst s. 38 (Reklame), øverst s. 50 (Avisudklip), 126 (portræt)

Tænk over hvorfor den enkelte teksttype er benyttet netop der? Hvad er formålet? Virker det?

Læseforståelsesstrategier/redskaber:

Der arbejdes med metoder til at hjælpe med at læse, forstå og organisere.

Eksempelvis notatteknikker – stikord, opsummeringer, logskrivning og kolonnenotater.

Eleverne får hver især en rolle fra bogen samt besked på, at de står for en bestemt opgave ved reoveringen af Whimbrel.

- 'Du er lærling, Morten Bøge Madsen (Se side 60) og du har været med til at lave masten (Se side 114-123.)'
- 'Du er Borgmester Lis Tribler (se side 129) og holder tale ved søsætningen af Whimbrel (se side 128-135)'

Der er udtalelser og beskrivelse af andre opgaver – eks. Bestyrelsesformand, bådebygger og værkstedsleder, forstander og andre elever. De respektive roller kan nu fortælle eller skrive om deres oplevelser og opgave i arbejdet med Whimbrel. Ellers kan de sættes i et panel og debattere aktuelt emne set ud fra deres rolles synspunkt.

Eleverne får viden om flg.

Knyttet til produktionen:

- Læsestrategi til faglig læsning.

Knyttet til danskfaget:

- Faglig læsning.
- Afkodning
- Sprog- og tekstforståelse.